

**Plan for likestilling,
inkludering og mangfold
i Froland kommune
2020-2023**

Vedtatt i kommunestyret 13.02.20

**Froland
kommune**

Innhold

Innledning.....	2
Bakgrunn	2
Forankring	2
Planprosessen.....	2
Prinsipper	2
Om planen	3
Mål, strategier og tiltak	3
Mål 1: Et liv uten vold og overgrep	3
Mål 2: Tidlig og bedre tverrfaglig innsats.....	3
Mål 3: Øke fullføringsprosenten blant gutter i videregående opplæring	3
Mål 4: Bedre levekår for lavinntektsfamilier	4
Mål 5: Et mer mangfoldig og inkluderende arbeidsliv	4
Mål 6: Jobbe for en heltidskultur og motvirke ufrivillig deltid	5
Mål 7: Flere menn i helse og oppvekst.....	5
Mål 8: Bedre tilgjengelighet for alle til kommunale tjenester og gode møteplasser	5
Mål 9: Bedre folkehelse i alle aldersgrupper.....	6
Mål 10: Bedre samvirke med frivilligheten, kommune og sivilsamfunnet i LIM- og folkehelsearbeid	7
Handlingsplan.....	7

Innledning

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok i 2017 at Froland kommune skal ha en egen plan for likestilling, inkludering og mangfold. LIM-planarbeidet er knyttet opp overordnede satsningsområdene i Regionplan Agder.

Forankring

LIM-planen for Froland er forankret i:

- Kommuneplanen
- Virksomhetsplaner for tjenestene, kommunedelplaner og temaplaner
- FNs bærekraftsmål
- Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder (2015-2027)

Planen bygger på den regionale LIM-planens fem tema:

1. En åpen landsdel med mangfoldig demokrati
2. Likestilt utdanning - et mulighetenes tre
3. Et arbeidsliv for alle
4. Tjenester for det enkelte menneske
5. Samhold mot trakassering og vold

LIM-arbeidet henger tett sammen med folkehelsearbeidet, som foruten den direkte effekten på helse, har en målsetting om å utjevne sosiale forskjeller.

Mål og tiltak for Froland er basert på kunnskap om behovene vi ser i møte med innbyggerne gjennom de kommunale tjenestene. Det er også basert på fakta og statistikk; bl.a. folkehelseoversikten, statistikk om befolkningen og andre demografiske data, Ungdata-undersøkelsen, kulturindeksen, kommunebarometeret, en rekke prosjektrapporter, og tall innhentet direkte fra tjenestene.

Planprosessen

Alle kommunens virksomheter har vært involvert i arbeidet med planen. Planen behandles også i flere politiske råd og utvalg før endelig behandling i kommunestyret. I perioden planen vil ligge til offentlig ettersyn før endelig vedtak i kommunestyret, vil det legges opp til medvirkningsaktiviteter, dialog og formidling for innbyggerne og sivilsamfunn i flere kanaler.

Prinsipper

- Froland kommune skal være et inkluderende samfunn på tvers av generasjoner, kulturell bakgrunn og sosiale lag. Froland er for alle, og alle som bor i Froland, skal kunne føle seg som froending, dersom de ønsker det.
- Alle skal kunne delta i samfunnet på likeverdige vilkår, uavhengig av funksjonsevne, språk, kulturforskjeller og materielle ressurser.
- Kommunale tjenester skal ha en kvalitet og et resultat som er uavhengig av brukerens kjønn, funksjonsevne, etnisitet, seksuelle orientering, kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet.

- De som utarbeider planer og strategier, eller fatter beslutninger som angår brukere, befolkning eller medarbeidere, har ansvar for å vurdere konsekvensene for alle disse gruppene i saksbehandlingen.
- Kommunen som organisasjon kan ikke alene skape likestilling og plass for et mangfold. Det er et ansvar alle har i fellesskap, både gjennom holdninger og praksis.

Om planen

I likhet med folkehelsearbeidet er LIM-arbeidet i sin natur tverrfaglig og tematisk. Det er derfor valgt å la målsettinger og noen av tiltakene gå på tvers av tjenesteområder. Planen er behandlet som temaplan, og er i så måte retningsgivende for behandling av enkeltsaker og ved revisjoner av øvrige planer i planperioden.

En grunntanke er at brukermedvirkning og samskaping mellom kommunen, andre offentlige og private aktører, frivilligheten, organisasjoner og sivilsamfunnet er viktige metoder i det felles LIM-arbeidet.

Planen er handlingsrettet, og den har 10 mål for fireårsperioden.

Mål, strategier og tiltak

Mål 1: Nulltoleranse trakassering og vold

Strategi:

- Froland kommune skal ha en handlingsplan mot vold i nære relasjoner innen 2020. Planen tar bl.a. høyde for følgende:
  - Tiltak for at ansatte i barnehage, skole, barnevern, helsestasjon og tannhelsetjenesten får nødvendig kunnskap til å avdekke vold mot barn.
  - Tiltak for å forebygge vold gjennom tidlig innsats og foreldreveiledning.
  - Plan for veiledning av flyktninger.

Mål 2: Tidlig og bedre tverrfaglig innsats

Strategier:

- Tidlig innsats knyttet til barn og unge, og bedre koordinering og samarbeid mellom hjelpeinstansene, særlig i overgang fra barndom til voksenliv.
- Satsing på arbeidet med individuell plan i koordinerende enhet for barn, og bedre koordinering av tjenester rundt enkeltbarn og familier. Det er ønskelig med et prosjekt på området for å prøve ut nye arbeidsmåter, og for å utnytte våre samlede ressurser bedre til beste for familiene.
- Sørge for at ansatte i barnehage, skole, helsestasjon, barnevern og tannhelsetjenesten har nødvendig kunnskap til å avdekke vold mot barn.

Mål 3: Øke fullføringsprosenten blant gutter i videregående opplæring

Videregående opplæring er en fylkeskommunal tjeneste. Likevel ser vi at det å arbeide fra et tidlig stadium for å sikre kvalitet i skoleløpet og gjennom helhetlig oppfølging i de kommunale tjenestene, er vesentlig for at en høyere andel av de unge i Froland skal

gjennomføre videregående opplæring. Utdanning er vesentlig for å gi gode forutsetninger for gode levekår for den enkelte videre i livet, og har store positive ringvirkninger.

Strategier:

- Flere menn som ansatte i grunnskolen, gjennom bevisst rekrutteringspolicy og aktivt informasjonsarbeid blant studenter og andre aktuelle målgrupper
- Skolene i Froland arbeider for å oppfylle den til enhver tid gjeldende lærernormen. Mulighetene til å få to kontaktlærere per klasse i ungdomsskolen for å sikre bedre inkludering av alle og bedre oppfølging av den enkelte utredet.
- Relevant og oppdatert rådgivertjeneste, fortsatt tilstedeværelse av sosiallærere, helsesykepleiere og kommunepsykolog, og ytterligere styrking av innsatsen i kjernefagene norsk, engelsk og matematikk.
- Øke samhandlingen mellom skolen og oppfølgingstjeneste hos NAV og Sam Eyde videregående skole. Samkraft-prosjektet (2018-2019) og videreføring av denne måten å jobbe på for tidligere å kunne fange opp elever som står i fare for å droppe ut, og jobbe mer helhetlig og tverrfaglig med den enkeltes elevs livssituasjon (familiesituasjon, boforhold osv.)

Mål 4: Bedre levekår for lavinntektsfamilier

Strategier:

- Øke kvalifisering til og deltakelse i arbeidslivet blant kvinner i familier med vedvarende lav inntekt
- Fremme likere deltakelse på fritidsaktiviteter og sosiale arenaer for barn og unge: Kommunen har positive erfaringer med aktivitetsmidler for barn og unge, og ordning bør utvides i årene fremover.
- En annen ordning for utlån og tilgang til klær, sko og utstyr for barn, særlig med tanke på fritidsaktiviteter, enn den eksisterende ordningen med barnevernets lager per i dag bør utredes. Det er ønskelig å se på muligheter for å samarbeide med frivillige lag og foreninger i Froland om dette. Vi vil også formidle mer informasjon om allerede eksisterende tilbud for utstyrsbibliotek i omkringliggende kommuner.
- Et mer offensivt boligsosialt arbeid: Utarbeide en boligsosial handlingsplan og ta tilgjengelige virkemidler i plan- og bygningsloven i bruk. Dette skal bidra til et mer likestilt og sosioøkonomisk inkluderende bosettingsmønster i kommunen.
- Kommunen bør vurdere å opprette et eiendomskontor for å bedre forvaltningen av kommunale boliger.

Mål 5: Et mer mangfoldig og inkluderende arbeidsliv. Froland kommune som arbeidsgiver. Speile befolkningens sammensetning mht. kjønn, etnisitet og funksjonsevne.

Strategier:

- Froland kommune vil bidra til en mangfolds- og mestringskultur: Særlig Teknisk og Velferd har gjort seg gode erfaringer med at personer med minoritetsbakgrunn og interkulturell kompetanse er en viktig ressurs i arbeidsmiljøet og i tjenestene. Froland vil vurdere å se videre på hvilke tiltak som kan gjøres for å sikre et enda mer mangfoldig arbeidsmiljø, og lære av både egne og andres suksesshistorier.

- Mølla Vekst, NAV Froland og Aktiv i Froland er viktige aktører i kommunen som stimulerer til et mer inkluderende arbeidsliv i kommunen vår. Froland kommune som arbeidsgiver ønsker å samarbeide aktivt med disse og andre relevante partnere for å jobbe planmessig og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering.
- Tilrettelagte opplæringsløp for lærlinger og god tilrettelegging for ansatte med nedsatt funksjonsevne er ønskelig å satse videre på. Froland kommune er en IA-bedrift, og vektlegger systematisk HMS-arbeid.
- Fremme likestilling gjennom lønnspolitikken.
- Vurdere å innføre trainee-ordning for innvandrere og mennesker for å ivareta en bedre mulighet på arbeidsmarkedet.
- Vurdere å innføre flere språktreningsarbeidsplasser i kommunens ulike avdelinger.
- Etablering av særlig tilrettelagte arbeidsplasser for funksjonshemmede.

Mål 6: Jobbe for en heltidskultur og motvirke ufrivillig deltid

Strategier:

- Heltid fremfor deltid i omsorgstjenesten. Det er ønskelig å bygge en heltidskultur og gjennomføre tiltak for å iverksette eksisterende policy på dette. Dette gjøres for å sikre kvaliteten i tjenestene, bedre arbeidsmiljø og de ansattes vilkår, og for å forebygge sykefravær. Det er aktuelt å lære av andre kommuners heltidsprosjekter og se nærmere på turnusplanleggingen.
- Kvalitet i grunnskolen underbygges også gjennom heltidskultur, der flest mulig jobber heltid for å sikre kontinuitet og for at elevene skal få trygge holdepunkter og stabilitet i skolehverdagen.
- Utarbeide status for stillingsprosenter i omsorgssektoren som grunnlag for å sette mål om økning i stillingsprosenter.
- Tilby flere læreplasser øremerket menn i helse, i samarbeid med NAV for aldersgruppa 25-55 år med mål om å bli helsefagarbeider.

Mål 7: Flere menn i helse og oppvekst

Strategier:

- Det er ønskelig å rekruttere flere menn i de kvinnedominerte sektorene helse og oppvekst. I helse er dette viktig både for å sikre kvaliteten ved lettere å kunne tilpasse tjenestene til behovene og for å møte mangfoldet blant brukerne. En mer balansert kjønnsfordeling er også et gode for arbeidsmiljøet. Kommunen er med i et felles prosjekt i fylket kalt Menn i helse.
- Flere menn i skolen har vist seg å være viktig for å ha gode rollemodeller for guttene som sakker akterut i skolen.
- Målsettingen gjelder også for barnehagene, der miljøet for barn og voksne tjener på en jevnere fordeling mellom kvinner og menn blant de ansatte.

Mål 8: Bedre tilgjengelighet for alle til kommunale tjenester og gode møteplasser

Strategier:

- Universell utforming av de fysiske omgivelser i kommunen, som infrastruktur, felles offentlige rom og kommunale bygg
- Likere tilgang til kommunens tjenester gjennom å jobbe aktivt med klarspråk i kommunikasjonen med innbyggerne, herunder tilby veiledning i utfylling av skjema mm.
- Alle skal få høre til i lokalsamfunnet. Kultur er vesentlig for identitetsdannelse og følelsen av tilhørighet, som igjen er viktig for å forebygge utenforskap. Viktige tiltak er å sørge for trygge møteplasser og god tilgjengelighet til kultur og fritidstilbud for alle uansett økonomiske, kulturelle og sosiale forutsetninger.
- Det er ønskelig å fortsette satsingen på et bredt og relevant tilbud ved biblioteket og jobbe for at både betjent og meråpent bibliotek blir brukt av flest mulig, og ved å holde gratisprinsippet i hevd.
- Friluftsliv for alle: Froland kommune skal ha en grønnstrukturplan. Vi skal ha flere godt tilrettelagte turløyper og friområder som er tilgjengelige for alle uavhengig av funksjonsevne så langt det er topografisk mulig.
- Tilrettelegge meningsfulle fritidstilbud for funksjonshemmede med ulike typer funksjonshemming og psykiske utfordringer
- Inkludere alle typer funksjonshemmede i tiltak og ressursbruk i forbindelse med tilrettelegging for folkehelsesatsing og fysisk aktivitet.

Mål 9: Bedre folkehelse i alle aldersgrupper

Folkehelse er både fysisk og psykisk helse.

Strategier:

- Bedre barns psykososiale miljø i barnehage og skole. Barnehagene har startet et prosjekt på dette temaet med kompetanseheving arbeid og en ny systematikk i arbeidet. I skolen videreføres systemet for oppfølging av elever som ikke har det bra på skolen. Vi skal jobbe videre med strategi og planverk på feltet. Det er også ønskelig at kommunen skal ha et kommunalt beredskapsteam mot mobbing.
- Et helhetlig folkehelsearbeid skal legge til rette for inkluderende arenaer: En aktiv frisklivssentral, formidling og tilgjengeliggjøring av folkehelsefremmede tilbud som for eksempel Frolandia til alle befolkningsgrupper
- Det er ønskelig med en best mulig ressursinnsats i funksjonen som folkehelsekoordinator.
- Kultur og bibliotek sammen med Frolandia er en førstelinjetjeneste innen folkehelse ved å bidra til det overordnede målet i folkehelse om å utjevne sosiale forskjeller, bidra til trivsel og forebygge ensomhet. Det skal fortsatt brukes tverrfaglig samarbeid og samskaping mellom likeverdige partnere som foretrukken metode for å involvere og sikre medvirkning fra brukerne for å utvikle tjenestetilbud også innen kultur- og idrettsfeltet.
- Oppvekst, barn og helse, og kultur bidrar til at særlig barn og unges stemme blir hørt. Eksempler er elevråd, brukerutvalget for unge på NAV Froland, prosjektet Levestedet (2018-2019), og fritidsklubbtilbud.

- Det er ønskelig å gjennomføre brukerundersøkelser med jevne mellomrom, og prioritere brukermedvirkning i tjenestene våre.

Mål 10: Bedre samvirke med frivilligheten, kommune og sivilsamfunnet i LIM- og folkehelsearbeid

Frivillig innsats er en kvalitet som gjør Froland til et godt sted å leve. Kommunen skal så langt det lar seg gjøre, legge til rette forholdene for at frivilligheten skal blomstre.

Frivilligheten skal føle seg verdsatt og prioritert i møte med kommunen.

Strategier:

- Vurdere å utarbeide en frivillighetserklæring og/eller sivilsamfunnsstrategi i løpet av fireårsperioden, ev. vurdere om dette er ivaretatt f.eks. av kommunedelplan for kultur og idrett.
- Tilrettelegge for best mulige økonomiske forutsetninger for frivilligheten, f.eks. via kommunale midler til driftstilskudd, bidrag til drift av anlegg og annen infrastruktur som er viktig for frivilligheten.
- Det er ønskelig å satse på samarbeid med og rådgivning overfor frivilligheten knyttet til innhenting av spillemidler og søknad om momskompensasjon, prosjektmidler og øvrige eksterne tilskuddsordninger så langt det er mulig.
- Stimulere til deltakelse i frivillige organisasjoner og legge til rette for samskaping mellom kommune, frivilligheten og sivilsamfunnet for øvrig.
- Det er ønskelig å arbeide for å stimulere til frivillighet innen omsorgssektoren som en særlig prioritert oppgave.
- Samspillet mellom frivillighet og kommunale omsorgstjenester utredes i ny omsorgsplan. Sammen kan vi bedre forebygge ensomhet, øke deltakelsen på sosiale arenaer, og fremme godt naboskap. En felles kampanje på feltet kan være aktuelt.

Handlingsplan for 2019-2022:

Nr.	Mål	Tiltak	Ansvar	19	20	21	22
1	Et liv uten vold og overgrep	Handlingsplan mot vold og overgrep, del av beredskapsplanverket	Beredskap, ledergruppe		x		
2	Tidlig og bedre tverrfaglig innsats	Samhandlingsprosjekt	Barn og familie				x
3	Øke fullføringsprosenten blant gutter i videregående skole	Utrede grunnlag for å ansette flere menn i grunnskolen	Skolesjef		x		
4	Bedre levekår for lavinntektsfamilier	Utvikle ordningen med aktivitetsmidler for barn og unge videre Utvikle antistigmatiserende	Barn og familie Kultur og bibliotek		x x		

		ordning med utlån av utstyr mm. Boligsosial handlingsplan	Rådmann			x	
		Vurdere å opprette et kommunalt boligkontor	Rådmann		x		
5	Et mer mangfoldig og inkluderende arbeidsliv	Gjennomføringsplan for tiltak i samarbeid med Mølla vekst, og NAV om inkludering	Mølla vekst as			x	
6	Heltidskultur og motvirke ufrivillig deltid	Undersøke andre kommuners tilnærming	Omsorg		x		
		Turnusplanlegging som virkemiddel	Omsorg			x	
7	Flere menn i helse og oppvekst	Fortsatt deltakelse i prosjektet Menn i helse	Velferd	x			
		Plan for å rekruttere flere menn i grunnskolen	Skolesjef		x		
8	Bedre tilgang for alle til kommunale tjenester og gode møteplasser	Universell utforming	Teknisk	x			
		Klarspråk-prosjekt i informasjon	Kultur og bibliotek		x		
		Bygge sentrumsnære turstier	Rådmann	x	x	x	x
9	Bedre folkehelse i alle aldersgruppe	Prosjekt for heving av kompetanse mht. psykososialt miljø i barnehage og skole	Skolesjef og barn og familie			x	
		Vurdere ressursinnsats i funksjonen som folkehelsekoordinator	Teknisk sjef	x			
		Brukerundersøkelser	Rådmann	x			
10	Bedre samvirke mellom frivilligheten, kommunen og sivilsamfunnet i LIM- og folkehelsearbeid	Utarbeide kommunal frivillighetserklæring, ev. vurdere om denne er ivaretatt i eksisterende planverk	Rådmann	X			
		Eget kapittel i ny omsorgsplan om frivillighet og kommunale omsorgstjenester	Omsorg/ Kultur og bibliotek				x